

Илија Смиљанић (Лика, непознато - Вучјак, кланац на Велебиту, 5. септембра 1654) је био ускочки харамбаша и сердар.

Из рада [Божидара Петрановића](#) , писаног о српској породици Смиљанића у *Српско-далматинском магазину*

из 1841. године, види се да је Илија син Петра Смиљанића, истакнутог харамбаше родом из Лике. Илије је ускочки (морлачки) харамбаша, сердар и народни јунак Далмације из 17. вијека. За вријеме млетачко-турског (Кандијског) рата 1645-1669, кда је терет одбране Далмације пао на ускоке, командовао је одредом чија су дејства, уз остале ускочке чете, имала одлучујући значај за одбрану Равних Котара. Ослонцем на млетачку територију, његов одред је самостално или у садејству са млетачким снагама бранио гранично подручје, али је и продирао дубоко у турску територију. Успијешно се користио герилским начином борбе. Значајније акције његовог одреда биле су: продор јула 1649. године на турску територију до Вакуфа, побиједа над Турцима септембра код Звониграда и октобра код

[Билаја](#)

, разбијање турског одреда (5000 људи) код

[Кортала](#)

1651. и

[Островице](#)

1652, упад у

[Удбину](#)

и успијешан препад на

[Гламоч](#)

1653. године и упад у Крбаву и Лику 1654. који се завршио његовом погибијом на Велебиту [1].

У Сабраним дјелима Вука Караџића се налази пјесма *Смрт Илије Смиљанића* [2]:

Нешто пишти у зеленој трави:

Ил' је вила, или љута гуја?

Нит' је вила, нити љута гуја,

Веће пишти Смиљанић Илија,

Илија је рана допадноу

Ал' ето ти Мандушића Вука,

Па он пита свога побратима:

„Што ми цвилиш, драги побратиме?“

Вели њему Смиљанић Илија:
„Ране су ми, брате, одољеле”
Вели њему Мандушићу Вуче:
„Мореш ли ми, драги побратиме,
„Мореш ли ми, ране пребољети,
„Да ти тражим лагане хећиме,
„Да ти градим мекане мелеме?”
Проговара Смиљанић Илија:
„Не мучи се, не тражи хећима,
„Не харчи се, не гради мелема,
„Већ ме носи моме б’јелу двору,
„Моме двору, мојој старој мајци,
„Да ми мајка моје ране вида,
„Љуба моја да стере постељу,
„Сеја моја да ме водом поји”
Вели њему Мандушићу Вуче:
„Да те носим, побро, моме двору,
„Мати моја да ти ране вида,
„Љуба моја да стере постељу,
„Сеја моја да те водом поји”
Проговара Смиљанић Илија:
"Аја Богме, драги побратиме!
„Туђа мајка ране повређује,
„Туђа љуба бреговито стере,
„Туђа сеја горком водом поји”
То изусту, а душицу пусти.

Референце

1. 1.^ Јован Радојчић, *Срби западно од Дунава и Дрине – биографије* (3. том, стр. 589); Нови Сад: Прометеј (2009), ISBN 978-86-515-0317-0

2. 2.^ Дигитална народна библиотека Србије, Сабрана дјела Вука Караџића: [Смрт Илије Смиљанића](#)